

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України
18 травня 2021 року № 328

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЛАНДШАФТНИЙ ЗАКАЗНИК ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО
ЗНАЧЕННЯ «КОСА ОБИТОЧНА»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Коса Обиточна» (далі – Заказник) створено постановою Ради Міністрів Української РСР від 11.09.1980 № 524 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР».

1.2. Заказник входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення й використання.

1.3. Суходільна частина самої коси займає площу 2210 га, квартали 1-56 Ногайського лісництва державного підприємства «Бердянське лісове господарство», іншу частину Заказника - 6653 га складають землі водного фонду, що представлені 1 км акваторії Азовського моря навколо коси Обиточної. По акваторії Азовського моря Заказник межує з гідрологічним заказником загальнодержавного значення «Приморський».

1.4. Заказник загальною площею 8863 гектара розташований на території Бердянського району Запорізької області, суходільна частина Заказника знаходиться в межах земель державного лісового фонду Державного підприємства «Бердянське лісове господарство» Запорізького обласного управління лісового та мисливського господарства (далі – Землекористувач) і передається йому під охорону, з оформленням охоронного зобов'язання; 1 км акваторія Азовського моря навколо коси Обиточної передається під охорону Приазовському національному природному парку, з оформленням охоронного зобов'язання (далі – Парк).

Територія Заказника має статус водно-болотного угіддя міжнародного значення «Коса Обиточна та затока Обиточна».

1.5. Територія, якій надано статус Заказника, не вилучається з користування Землекористувача, який здійснює у його межах свою діяльність згідно з цим Положенням.

1.6. Землекористувач та Парк на території Заказника у своїй діяльності керуються Конституцією України, Земельним, Лісовим та Водним кодексами України, Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням, забезпечують і несуть відповідальність за належний стан території Заказника та додержання встановленого режиму території.

1.7. Межі Заказника встановлюються в натурі (на місцевості) відповідно до законодавства. До встановлення меж Заказника його межі визначаються відповідно до Проекту створення Заповідника.

1.8. Адреса Землекористувача: вул. Гагаріна, 106, с. Луначарське, Бердянський район, Запорізька область, 77154, тел./факс: (06153) 9-27-00, e-mail: berdles@ukr.net.

Адреса Парку: вул. І. Алексєєва, 1, м. Мелітополь, Запорізька область, 72319, e-mail: priazovpark@gmail.com.

2. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

2.1. Заказник створено з метою збереження піщаної коси на північному узбережжі Азовського моря з унікальною водно-болотною і степовою рослинністю з літоральними флороценотичними та псамофітними комплексами з великою кількістю ендемічних видів рослин (кермек Мейєра та широколистий, цмин щитконосний, пирій подовий, сиренія сиза, люцерна Котова, козельці дніпровські та інші) та занесені до Червоної Книги України (Ковила Лессінга, Ковила волосиста, Тюльпан Шренка та інші). З фауни наукову цінність представляють крохаль довгоносий, кроншнеп середній та великий, кулик-сорока, гадюка степова східна, казарка червоновола, поліксена, білоока чернь та інші види тварин, занесені до Червоної Книги України.

2.2. Основними завданнями Заказника є:

збереження у природному та відновлення стані унікальної піщаної коси, водно- болотного угіддя з усім її водно-болотним рослинним та тваринним біорізноманіттям;

збереження одного з найцінніших на півдні України місць нересту, нагулу та зимівлі багатьох видів риб, місця проживання та концентрації під час міграції багатьох видів птахів, у тому числі рідкісних та зникаючих;

організація систематичних спостережень за станом природних комплексів та об'єктів на території Заказника;

проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ збереження його території та її ефективного використання;

сприяння екологічній освітньо-виховній роботі серед населення;

створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності з дотриманням вимог режиму території Заказника тощо.

3. РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ТА ОХОРОНА

3.1. Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» на території Заказника забороняється будь-яка діяльність, що суперечить меті і завданням Заказника, передбаченим цим Положенням, і загрожує збереженню природного комплексу, у тому числі:

будь-яке будівництво, що може вплинути на зміну характеру місцевості, ландшафтів і не пов'язане з охороною території Заказника;

рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захащеності;

надання окремих земельних ділянок під забудову;

розвідувальні, підривні роботи, розробка усіх видів корисних копалин, будь-яке порушення ґрунтового покриття, за винятком заходів з берегоукріплення;

знищення та пошкодження форм рельєфу, збір відбитків викопної флори і фауни;

види діяльності, що можуть привести до погіршення кормової бази тварин та умов їх існування;

розорювання земель, за винятком заходів щодо обмеження і розповсюдження пожеж;

будь-яке засмічення та забруднення території Заказника та його водних об'єктів;

застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками та хворобами рослин і лісу без відповідного наукового обґрунтування, в установленому порядку, відповідно до законодавства;

зберігання на території Заказника отрутохімікатів, внесення у ґрунт мінеральних добрив;

сінокосіння до 15 червня;

знищення та суттєва зміна видового складу рослинного покриву, у тому числі заліснення та залуження окремих степових ділянок;

знищення та пошкодження дерев, чагарників, трав'янистої рослинності за винятком чужорідних інвазійних видів;

заготівля та знищення усіх видів водної рослинності;

виїмка ґрунту, за винятком заходів біологічної меліорації, що здійснюються у встановленому порядку;

збір рідкісних та занесених до Червоної книги України видів рослин, їх квітів, плодів тощо;

передача у господарське та будь-яке інше використання земельних ділянок;

збір ботанічних та зоологічних колекцій;

інтродукція нових видів рослин і тварин;

випасання худоби, влаштування таборів для худоби та птиці;

знищення та відлов усіх видів тварин (у тому числі водних живих ресурсів), розорення їхніх гнізд, нир, інших сховищ та жител, збір яєць і пуху;

у період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

рибальство у невизначених місцях;

причаливання до берега Заказника та пересування по його водній акваторії будь-яких плавзасобів, крім плавзасобів Землекористувача, Парку, державних природоохоронних, інспекційних, рятувальних та прикордонних служб;

неорганізований відпочинок у невизначених місцях;

проїзд усіх видів механізованого транспорту поза дорогами загального користування, за винятком службового транспорту Землекористувача, Парку, державних природоохоронних та інспекційних служб, пожежних машин, під час виконання ними своїх службових обов'язків;

інші види робіт, що можуть призвести до порушення природних зв'язків та ходу природних процесів, втрати наукової, природоохоронної, естетичної цінності природного комплексу, що охороняється.

3.2. На території Заказника, в установленому порядку, дозволяється: наукова, обмежена господарська та інша діяльність, що не суперечить меті та завданням Заказника і проводиться з додержанням встановленого цим Положенням режиму території;

проведення лісгосподарських заходів пов'язаних з веденням лісового господарства, у відповідності до матеріалів лісовпорядкування та законодавства;

збереження та відновлення природних комплексів та об'єктів Заказника; створення протипожежних мінералізованих смуг та догляд за ними;

проведення наукових досліджень та виробничої практики студентів за погодженням із Землекористувачем та Парком (у разі використання акваторії Заказника);

регулювання чисельності окремих видів мисливських тварин, хижих та шкідливих тварин, диких птахів (баклан великий), які завдають значної шкоди природним комплексам, що охороняються, на підставі наукового обґрунтування та відповідного дозволу;

збирання на березі камки (*Zostera marina*) у кварталах 9, 17, 24, 25, 27, 29, 35, 37, 40, 43 Ногайського лісництва;

випас великої рогатої худоби у кварталах 40, 43, 49, 52, 55, 56 Ногайського лісництва;

рекреаційне використання із заїздом легкового автотранспорту до місця базування в береговій смузі Азовського моря у кварталах 11, 16, 17, 20, 23-28 Ногайського лісництва;

спортивне та любительське рибальство кефалі, піленгасу, бичка з берега Азовського моря (вудкою, спінінгом з 1 гачком) у спеціально визначених місцях у кварталах 11, 16, 17, 20, 23-28 Ногайського лісництва та в акваторії Азовського моря з човнів у місцях визначених Парком;

відтворення аборигенних видів риб: квартал 40 виділ 17, квартал 43 виділи 4, 6, квартал 44 виділ 1, квартал 45 виділ 1, квартал 49 виділи 3, 11, 14, квартал 52 виділ 6 Ногайського лісництва відповідно до вимог законодавства;

надання платних послуг, які не суперечать меті та цілям створення Заказника, відповідно до статті 47 Закону України «Про природно-заповідний фонд».

3.3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Заказника здійснюється на підставі дозволів, виданих Запорізькою обласною державною адміністрацією у межах лімітів, установлених Міндовкілля.

3.4. Забезпечення режиму охорони території земельних ділянок у межах Заказника здійснюється Землекористувачем та Парком.

3.5. На Землекористувача та Парк у межах Заказника оформляється охоронне зобов'язання щодо додержання встановленого режиму території.

У разі зміни форми власності на землю, на якій знаходиться Заказник, Землекористувача або його назви, Землекористувач зобов'язаний повідомити про це уповноважений на те орган у сфері охорони навколишнього природного середовища з метою переоформлення охоронного зобов'язання.

3.6. Режим охорони території Заказника враховується при розробці

регіональних та інших планів, проектів, схем з розвитку будівництва, землевпорядкуванні тощо.

3.7. Державний контроль за додержанням режиму території Заказника здійснюється Державною екологічною інспекцією України.

3.8. Громадський контроль за додержанням режиму охорони території Заказника здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

4.1. Порухення режиму території Заказника тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність згідно з законодавством.

4.2. Юридичні та фізичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну Заказнику в розмірі і порядку, що встановлюється законодавством.

5. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

5.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу Заказника проводяться відповідно до законодавства.

Директор Департаменту
природно-заповідного фонду

Едуард АРУСТАМЯН